

Frustrerende ikke at kunne tale

En dag svigtede stemmen Annette, og hun følte sig virkelig ude på kanten. "Det er så frustrerende ikke at kunne sige noget, så føler man sig virkelig social handicappet. Jeg var sygemeldt i 3 måneder, og jeg ved da ikke, hvad jeg skulle have gjort, hvis ikke nogen havde henvist mig til Center for Kommunikation og Undervisning (CKU)"

Af Birthe BJørslev

Sygeplejerske Annette Haubjerg er 38 år, bor sammen med sin mand og deres tvillingedrenge på 6 år i et hus i Rødding. Til daglig arbejder Annette på Børneambulatoriet på Viborg Sygehus.

Før skaden på stemme vidste Annette godt, at det var noget, der hed voksenspecialundervisning. Det var ikke noget, hun tænkte over eller forholdt sig til. Det havde jo ikke noget med hende at gøre, og hun kendte heller ikke nogen, der havde været eller var elev eller kursist på CKU.

Men hun skulle blive klogere, meget endda. Hun blev henvist til CKU af sin øre-næse og halslæge, da hun pludselig mistede stemmen, og intet kunne sige. Det er ikke nogen god situation, når man har børn og mand og i øvrigt arbejder som sygeplejerske. Der skal hele tiden kommunikeres.

Så hun begyndte at få undervisning hos talepædagog Jette Bak på CKU i Viborg.

Annette havde fået en virus, som påvirkede stemmelæberne. De var blevet tykke og stive, og stemmelæber skal være bløde og smidige for at kunne vibrere. Ellers kan de ikke frembringe de differentierede lyde, som vores sprog består af.

Annette var spændt, da hun mødte op til sin første time.

"Men jeg blev taget godt imod og mødte både megen empati og stor faglig viden og kunnen. Undervisningen startede næsten straks, ingen ventetid her, som der jo ofte er i hospitalsvæsenet. I begyndelsen var jeg til undervisning hver anden dag, og undervisningen var tilrettelagt helt specielt for mig med baggrund i netop min stemmelidelse.

Efter hver gang fik jeg "lektier for", som jeg kunne arbejde hjemme med i form af stemmeøvelser og vejrtrækningsøvelser. Jeg lavede virkelig mine "lektier" hjemme. Jeg ville jo gerne blive rask, så jeg kunne snakke igen.

Det er meget betryggende at møde en kompetent faglighed og et venligt og forstående menneske."

Annette fik nogle arbejdsredskaber til at tackle sine stemmeproblemer med, og det hjalp hurtigt.

"Det er helt fantastisk, at man kan få så kvalificeret en undervisning, så man kan overvinde og kompensere for de sygdomme og skader, som alle mennesker i

princippet kan få. Så kommer man videre i livet og kan igen vende tilbage på arbejdet. Og med en erfaring rigere både om, hvor svært det er ikke at kunne sige noget, men også om at der findes et undervisningssystem, et CKU, i de fleste store byer i Danmark, som kan hjælpe og afbøde virkningerne af din sygdom eller dit handicap.

Så er man ikke helt dårlig stillet.”